Hässleholms kommun

YTTRANDE

Datum
2026-10-13

Diarienummer
Socialdepartementet:
S2026/01360
Hässleholms kommun:
OF 2026/00808

Handläggare
Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Birgitta Ljungbeck
Hässleholms kommun
Omsorgsförvaltningen
0451-26 88 21
birgitta.ljungbeck@hassleholm.se

Regeringskansliet - Socialdepartementet
Enheten för sjukvård och läkemedelsfrågor
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sl@regeringskansliet.se

Remissvar från Omsorgsnämnden, Hässleholms kommun gällande promemorian: Ett första steg i genomförandet av en nationell digital infrastruktur på hälsodataområdet

Sammanfattning

Omsorgsnämnden i Hässleholms kommun ställer sig positiv till den övergripande inriktningen i promemorian och till ambitionen att skapa bättre förutsättningar för ett säkert och effektivt informationsutbyte mellan vårdgivare.

För den kommunala hälso- och sjukvården är tillgång till aktuell och relevant patientinformation från andra vårdgivare av stor betydelse. Många patienter inom kommunal hälso- och sjukvård har omfattande och komplexa vårdbehov och får samtidigt insatser från både kommunen och regionen. Förbättrad tillgång till information kan därför bidra till ökad patientsäkerhet, kontinuitet och effektivitet samt minska patientens eget ansvar för att förmedla information mellan olika vårdgivare.

Omsorgsnämnden tillstyrker i huvudsak förslagen men vill särskilt framhålla vikten av att kommunernas tekniska, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar beaktas i det fortsatta genomförandet. De nya uppgiftsskyldigheterna kan medföra behov av anpassningar av kommunernas verksamhets- och journalsystem, integrationer och arbetssätt. Kostnaderna för detta är enligt promemorian ännu svåra att bedöma.

Omsorgsnämnden ser även positivt på att nuvarande krav på samtycke vid sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation föreslås förändras, under förutsättning att patientens rätt att motsätta sig informationsdelning och möjligheten att spärra uppgifter fortsatt säkerställs och att patienterna får tydlig information om sina rättigheter.

Grundregister över vårdgivare

Omsorgsnämnden tillstyrker förslaget om ett nationellt grundregister över vårdgivare.

En samlad, kvalitetssäkrad och enhetligt strukturerad information om vårdgivare kan bidra till att skapa bättre förutsättningar för informationsutbyte och nationella digitala tjänster inom hälso- och sjukvården.

Kommuner som bedriver hälso- och sjukvård omfattas av definitionen av vårdgivare och kommer enligt förslaget att vara skyldiga att lämna nödvändiga uppgifter om sin organisation samt att skyndsamt anmäla förändringar. Vårdgivaren ska även uppfylla de tekniska och organisatoriska krav som behövs för att uppgifterna ska kunna lämnas elektroniskt.

Nationellt register över patienters vårdgivare

Omsorgsnämnden tillstyrker förslaget om ett nationellt register över patienters vårdgivare.

För kommunal hälso- och sjukvård är möjligheten att snabbt kunna identifiera vilka andra vårdgivare som har relevant information om en patient särskilt värdefull. Patienter i kommunal hälso- och sjukvård har ofta samtidiga kontakter med primärvård, sjukhusvård och andra regionala verksamheter.

En förbättrad möjlighet att lokalisera relevant information kan minska risken för informationsförlust i övergångar mellan vårdgivare och ge bättre förutsättningar för säkra medicinska bedömningar, läkemedelshantering, behandling och uppföljning.

Förslaget innebär samtidigt en ny skyldighet för kommunen i egenskap av vårdgivare att lämna uppgifter till E-hälsomyndigheten om patienters vårdgivare samt att uppfylla nödvändiga tekniska och organisatoriska krav.

Omsorgsnämnden vill därför betona vikten av att den praktiska rapporteringen kan ske automatiserat genom kommunens befintliga system och att nationella tekniska krav utformas på ett enhetligt och förutsebart sätt.

Nationell vårdsökstjänst

Omsorgsnämnden har inga invändningar mot förslaget om en nationell vårdsökstjänst.

Förslaget syftar främst till att underlätta vårdförmedling mellan regioner och den uppgiftsskyldighet som följer av förslaget träffar i första hand den regionala hälso- och sjukvården.

För kommunal hälso- och sjukvård bedöms därför de direkta konsekvenserna av denna del av förslaget vara begränsade.

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och förändrat krav på samtycke

Omsorgsnämnden ställer sig positiv till förslaget att nuvarande krav på patientens samtycke till att en vårdgivare får behandla uppgifter som en annan vårdgivare gjort tillgängliga tas bort.

Nuvarande ordning kan innebära att relevant information inte blir tillgänglig när den behövs. Detta kan vara särskilt problematiskt inom kommunal hälso- och sjukvård, där patienterna ofta är äldre, multisjuka och har vårdkontakter hos flera olika vårdgivare.

Förslaget innebär att uppgifter i stället får behandlas när det finns en aktuell patientrelation, uppgifterna kan antas ha betydelse för patientens vård och patienten inte har motsatt sig behandlingen.

Omsorgsnämnden bedömer att förändringen kan bidra till ökad patientsäkerhet och minskad administration. Det är samtidigt viktigt att patientens självbestämmande och integritet fortsatt värnas. Patienten behöver få tydlig och tillgänglig information om möjligheten att motsätta sig behandlingen av uppgifter och om möjligheten att spärra information.

Särskild hänsyn behöver tas till patienter som på grund av exempelvis kognitiv svikt har begränsade möjligheter att själva ta till sig information och ta ställning till hur uppgifter får användas.

Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser för kommunerna

Omsorgsnämnden vill särskilt uppmärksamma de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna.

Promemorian konstaterar att kostnaderna för kommuner och regioner är svåra att bedöma och att kostnader bland annat kan uppstå till följd av behov av anpassningar av befintliga system, integrationer, strukturering av information och förändrade rutiner.

För registret över patienters vårdgivare saknas dessutom motsvarande inrapportering i dag, vilket innebär att kostnaderna kan bli större än för grundregistret över vårdgivare.

Omsorgsnämnden bedömer att det är angeläget att staten tar ett fortsatt tydligt ansvar för den nationella infrastrukturen. Kommunernas kostnader behöver följas och analyseras när de närmare föreskrifterna och de tekniska kraven fastställs. Finansieringsprincipen bör tillämpas så att nya statliga krav inte leder till ofinansierade kostnader för kommunerna.

Avslutande synpunkter

Omsorgsnämnden i Hässleholms kommun tillstyrker i huvudsak förslagen i promemorian.

En nationell digital infrastruktur som möjliggör att relevant patientinformation kan lokaliseras och tillgängliggöras mellan vårdgivare har stor potential att stärka patientsäkerheten och skapa en mer sammanhållen vård.

För kommunal hälso- och sjukvård är detta särskilt betydelsefullt eftersom många patienter har samtidiga vårdinsatser från flera vårdgivare.

För att förslagen ska få avsedd effekt behöver genomförandet dock ske med tydliga och enhetliga tekniska krav, hög grad av automatisering och med hänsyn till kommunernas olika förutsättningar. De ekonomiska konsekvenserna behöver följas i det fortsatta arbetet och kommunerna behöver ges rimliga förutsättningar att genomföra de anpassningar som de nya skyldigheterna medför.

Omsorgsförvaltningen den 13 oktober

Birgitta Ljungbeck

Medicinskt ansvarig sjuksköterska